

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019-2021, vesihuollon sekä jätehuollon investointistrategioista, vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmista vuosille 2019-2028 sekä HSY:n strategiasta 2025

667/00.04.01/2014

YLVK 21.08.2018 § 72

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234
kuntatekniikkapäällikkö Jaakko Koivunurmi, puh. 050 382 8756
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Taustaa

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan. HSY:n hallitus päätti kokouksessaan 15.6.2018, kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti, pyytää 31.8.2018 mennessä jäsenkuntien lausunnot alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019-2021.

Lisäksi HSY:n hallitus on kokouksessaan 13.4.2018 päättänyt, että vesihuollon sekä jätehuollon investointistrategioista ja vesihuollon sekä jätehuollon investointiohjelmista vuosille 2019-2028 pyydetään lausunto toiminta- ja taloussuunnitelman 2019-2021 yhteydessä.

HSY:n hallitus on kokouksessaan 16.3.2018 päättänyt pyytää jäsenkunnilta lausunnot myös HSY:n strategiasta 2025 toiminta- ja taloussuunnitelman 2019-2021 yhteydessä.

Esityslistan **oheismateriaalina** on lausuntopyyntö, otteet HSY:n hallituksen pöytäkirjoista, HSY:n strategia 2025, toiminta- ja taloussuunnitelma 2019-2021, vesihuollon investointistrategia, vesihuollon investointiohjelma 2019-2028, jätehuollon investointistrategia sekä jätehuollon investointiohjelma 2019-2028.

HSY:n strategia 2025

Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän strategia tarkistetaan aina hallituskauden vaihtuessa. Uuden hallituksen perehdytysseminaarissa elokuussa 2017 on käyty läpi voimassa oleva strategia, strategian tarkistamistyön aikataulu ja suunniteltu toteuttamistapa. Uuden strategian visio asetettiin vuoteen 2025.

Sovitun strategiatyön aikataulun mukaisesti Strategia 2025 on esitetty hallituksen hyväksyttäväksi 16.3.2018 luonnoksena siten, että toiminta- ja taloussuunnitelma 2019-2021 perustuu uuteen strategiaan. Strategialuonnos käsittää toiminta-ajatuksen, arvot, vision vuoteen 2025 sekä seuraavat strategiset päämäärät, jotka ovat tavoitteiden pohjana:

- Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä
- Korkea toimintavarmuus

- Sujuvat palvelut
- Vakaa talous

Yhtymäkokouksen on tarkoitus hyväksyä strategia samanaikaisesti toiminta- ja taloussuunnitelman 2019-2021 kanssa syysyhtymäkokouksessa.

Yhteenvedo toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2019-2021

Taloussuunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon taloussuunnitelmat.

Yleisenä kustannustason muutoksena taloussuunnitelmavuodelle 2019 on käytetty 1,3 %, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Inflaatiokerrointa tarkennetaan syksyllä lopullisen taloussuunnitelman valmistelussa. Suunnitelma- vuodet on esitetty vuoden 2019 hintatasossa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen 13.4.2018 esittämiin investointiohjelmiin vuosille 2019 – 2028, joista yhtymäkokous päättää marraskuussa 2018.

Toiminta:

HSY:n verkostoon pumpatun veden määrän ei arvioida juurikaan kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2019 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 92,9 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 74,3 miljoonaa m³. Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 139,9 miljoonaa m³.

Vuonna 2019 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 8,3 miljoonaa jätteenkäsittely- jennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 318 000 tonnia, mikä vastaa pitkälti vuoden 2018 tasoa. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä 234 000 tonnia. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 259 000 tonnia, josta biojätettä 59 000 tonnia ja muita hyödynnettäviä jätteitä noin 145 000 tonnia. Vastaanotettavien maa-ainesten määräksi arvioidaan noin 49 000 tonnia.

Henkilöstö:

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2018 – 2020. Yksityiskohtaisella tasolla laaditun suunnitelman mukaisesti henkilöstömäärän lasku loivenee suunnitelmakauden aikana. Vuoden 2019 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 780,7 htv. Henkilöstömäärien toteutumat ovat jääneet suunniteltua alemmalle tasolle.

Henkilöstösuunnitelma päivitetään suunnitelmakaudelle 2019 – 2021 ja muutokset huomioidaan lopullisessa taloussuunnitelmassa syksyllä sen laadinnan yhteydessä.

Käyttötalous:

HSY:n toimintatuotot vuonna 2019 ovat 364,4 miljoonaa, mikä on 7 miljoonaa (2 %) enemmän vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien muutokset sekä vesitaksissa oletetun 1,3% inflaatiokorotuksen lisäksi 2,0% reaalikorotus. Jätehuollossa korotuksia ei ole vuonna 2019 oletettu tehtävän.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa ja Kauniaisten osuus on 1%. Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Vuonna 2019 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,15 miljoonaa euroa (4,10 milj. vuonna 2018). Kauniaisten kuntaosuus suunnitelmakaudella on 41 483 euroa v. 2019, 41 803 euroa v.2020 ja 42 017 v.2021. Osuus on budjetoitu ympäristötoimen käyttötalousarvioon.

HSY:n toimintamenot vuonna 2019 ovat 177,0 miljoonaa euroa eli 1,2 miljoonaa (0,7 %) enemmän vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna. Toimintakulujen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset, kuten kemikaalikustannusten normaalia nopeampi kohoaminen sekä kertaluontoiset kustannuserät kuten Hiekkaharjun vesitornin purku. Jätehuollossa toimintakuluihin vaikuttavat mm. uuden jätelain arvioidut vaikutukset suoritemääriin, jätteenkuljetuksen käsittelyosuuden läpilaskutuksen vaiheittainen lopettaminen sekä jätevoimalan läpilaskutuksen kirjaustavan muutos (nettokirjaus), joilla kuitenkin ei ole tulosvaikutusta.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2019 on 189,2 miljoonaa (51,9 %), kun se vuonna 2018 ennustetaan olevan 183 miljoonaa (51,3 %). Toimintakate paranee koko suunnitelmakauden ollen 195 miljoonaa (52,9 %) vuonna 2021.

Nettorahoituskulut vuonna 2019 ovat 68 miljoonaa, mikä on 0,1 miljoonaa vuoden 2018 ennustettua tasoa enemmän. Korkokuluista 62,8 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Näiden osuus vähenee suunnitelmakauden aikana, kun perustamislainojen ensimmäiset lyhennykset alkavat vuonna 2019. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 1,0 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Woima Oy:ltä.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulo-rahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2019 vuosikate on 121,2 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 269,3 miljoonaa euroa. Vuosikate paranee koko suunnitelmakauden ajan, mutta siitä huolimatta erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 370 miljoonaa euroa toteutuvasta investointitasosta riippuen. Jätehuollon toimialalla tulo-rahoitus kattaa toimialan investoinnit täysimääräisesti kaikkina suunnitelmavuosina.

Tilikauden tulos vuonna 2019 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 17,5 miljoonaa euroa. Jätehuollon investointivarauksen aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokir-

jausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden ylijäämä on 16,9 miljoonaa euroa.

Investoinnit:

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen 13.4.2018 esittämiin investointiohjelmiin vuosille 2019 - 2028. Investointeja päivitetään tiedossa olevien muutoksien osalta syksyllä laadittavassa lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa.

Vuonna 2019 investoinnit ovat yhteensä 235,6 miljoonaa euroa, josta 218,7 miljoonaa on vesihuollon ja 14,2 miljoonaa jätehuollon investointeja.

Vesihuollon investoinnit

Toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen edellyttämät investoinnit suunnitelmakaudelle 2019 – 2021 ovat yhteensä 113,4 milj. euroa. Suunnitelmakauden merkittäviä hankkeita ovat mm. Finnoo, Perkkää ja Suurpelto Espoossa, Jätkäsaari, Kalasatama, Kruunuvuorenranta, Pasila ja Kuninkaantammi Helsingissä ja Vantaalla Kehäradan asemaseudut sekä pientaloalueet Linnainen ja Ylästön seutu. Lisäksi Raide-Jokerin toteutus edellyttää merkittäviä johtosiirtoinvestointeja suunnitelmakaudella.

Vedenhankinnan ja -puhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudelle 2019 - 2021 ovat yhteensä 29,5 milj. euroa. Merkittävin investointi kaudella on Pitkälän vedenpuhdistuslaitosten kapasiteetin nostaminen ja rakennustekninen saneeraus.

Vedenjakelun ja viemäroinnin investoinnit suunnittelukaudelle 2019 - 2021 ovat yhteensä 168,9 milj. euroa. Vedenjakeluverkoston merkittävimmät investoinnit suunnitelmakaudella ovat Hiekkaharjun uuden vesitornin rakentaminen, uusi yhteys Vanhastakaupungista Ala-Tikkurilaan, uusi yhteys Mäkkylästä Kauniaisten vesitornille sekä Porkkalankadulta Ruoholahteen johtava varmistusyhteys. Merkittävimmät viemärointijärjestelmän uusinvestoinnit suunnitelmakaudella ovat Kivistön ja Koillis-Espoon runkoviemäri, sekä Niipperin viemäri. Nykyiselle Suomenojan puhdistamolle johtavien viemäri-vesien kääntäminen Blominmäen puhdistamolle tulee olemaan vaativa investointi.

Verkostosaneerauksessa keskitytään runkoyhteyksien toiminnan varmistamiseen sekä häiriöherkkien verkostojen kehittämiseen. Suunnitelmakaudelle 2019-2021 investoinnit ovat yhteensä 92,8 milj. euroa. Osa verkostosaneerauksista tehdään yhteishankkeina kaupunkien katutöiden kanssa, noin 19,5 milj. euroa. Vanhoja vesihuoltotunneleita kunnostetaan.

Jätevedenpuhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudella 2019 – 2021 ovat yhteensä 214,1 milj. euroa. Merkittävin investointi suunnitelmakaudella on Blominmäen jätevedenpuhdistamohanke, johon on suunnitelmakaudella varattu 201 milj. euroa. Lisäksi Viikinmäen puhdistamon toiminnan kannalta kriittisen purkutunneliyhteyden Viikinmäki - Viikki kahdentamisen suunnittelu käynnistetään ja varaudutaan käynnistämään Viikinmäen ravinteiden poistoa tehostavia investointeja suunnittelukauden lopulla.

Jätehuollon investoinnit

Aluepalvelulähtöiset investoinnit keskittyvät Sortti-asematoiminnan kehittämiseen ja Kivikon jätepalvelukeskuksen perusrakennus- ja saneeraustöi-

hin. Talousarviovuonna käynnistetään Mini-Sorttiasemiin perustuva yhteistyö Kierrätyskeskuksen kanssa, jolla valmistellaan uuden konseptin mukaisten Sorttiasemien perustamista kierrätyskeskusten yhteyteen sekä 10:n vuoden investointiohjelman mukaisen Sortti-Kierrätystavaratalon toteuttamista.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit keskittyvät jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen. Suunnitelmakaudella tehdään ympäristölupien edellyttämiä kaatopaikan pinnan viimeistelyitä, lisätään suoto- ja hulevesien tasaus-, siirto- ja käsittelykapasiteettia, tehdään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpitosaneeraukset, tehdään kompostituotteen käsittelyä varten kenttäinvestointeja ja tehostetaan prosessien energiatehokkuutta. Suunnitelmakaudella valmistaudutaan Blominmäen jätevesilietteiden vastaanottamiseen kehittämällä lietteen edistyneitä käsittely- ja hyödyntämismenetelmiä.

Suunnitelmakaudella Ämmässuolla toteutetaan puhdistusjärjestelmä laimeille hulevesille, jotka tällä hetkellä viemäroidään, sekä varaudutaan muiden laimeiden hulevesien puhdistamiseen ns. juurakkopuhdistusmenetelmällä ennen vesien johtamista maastoon. Juurakkopuhdistamon toteutuksessa pyritään hyödyntämään jätevesilietteestä tuotettua biohiiltä, kompostia ja kivimurskeen korvaavia kierrätysmateriaaleja. Suunnitelmakaudella käynnistetään kaatopaikkakaasun metaanipitoisuuden nostamiseen tähtäävät toimenpiteet esim. kaatopaikkakaasun rikastaminen erilaisilla menetelmillä, kaatopaikkaveden kierrättäminen takaisin kaatopaikkaan ja kaatopaikan pinnan tiivistäminen. Nämä toimenpiteet ovat tarpeen, sillä kaasun metaanipitoisuus on laskenut kaasumoottoreiden toiminnan kannalta alhaiselle tasolle. Suunnitelmakaudella käynnistetään myös vaarallisen jätteen kaatopaikan sulkemistyöt ja uuden vaarallisen jätteen kaatopaikan suunnittelutyö. Koko suunnitelmakauden kehitetään Ekomo-toimintaa mm. toteuttamalla Ämmässuolla kiertotalouden yritysten toimintamahdollisuuksia parantavia investointeja, joilla Ämmässuon alue saadaan houkuttelevaksi vaihtoehdoksi kiertotalouden yrityksille.

Rahoitus:

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,2 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2018 lopussa ennusteen mukaan noin 340 miljoonaa, mikäli vuoden 2018 tulo-rahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosien ennusteen mukaisesti.

Tulo-rahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 367 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 150 miljoonalla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 559 miljoonaa euroa.

Lähi vuosien suurista investoinneista johtuen HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2021 lopussa 27,6 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 28,8 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan

pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavasta ulkopuolisesta lainarahoituksesta johtuen heikentää omavaraisuutta.

Vesihuollon investointistrategia ja –ohjelma 2019-2028

HSY valmistelelee kuntayhtymän investointistrategian ja -ohjelmat yhtymäkokoukselle. HSY:n investoinnit toteutetaan HSY:n perussopimuksen pohjalta.

Vesihuollon kehittämissuunnitelmat kuvaavat kaupunkien kehittymistä ja vesihuollon laajentumisen tarvetta. Vesihuollon investointistrategia pyrkii vastaamaan siihen, millaisia vaikutuksia toimintaympäristön muutoksilla ja kaupungin kasvulla on vesihuoltojärjestelmään. Vesihuollon investointiohjelma kuvaa tehtäviä toimenpiteitä. Investointiohjelman yhteydessä on laadittu vesihuollon talousmalli, joka kuvaa taloudellisia edellytyksiä investointitarpeiden toteuttamiseksi.

HSY:n strategialuonnoksen 2025 osalta vesihuollon investointistrategian painopistealueet ovat:

- Ympäristökuormituksen vähentäminen
- Vesihuoltojärjestelmien kehittäminen saneeraamalla
- Kehittyvän ja tiivistyvän yhdyskunnan vesihuollon järjestäminen
- Varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan tason parantaminen

Vesihuollon investointiohjelma on kahden vuoden välein laadittava suunnitelma, jonka pohjana ovat olleet pääkaupunkiseudun vesihuollon kehittämissuunnitelmat 2017-2026, vuonna 2014 hyväksytty vesihuollon investointistrategia ja syksyllä 2017 laaditut investointien tarveselvitykset. Työssä on huomioitu HSY:n uuden strategian mukaiset painotukset. Investointiohjelma on talous- ja toimintasuunnitelman valmistelun perusta.

Investointiohjelman rakenne perustuu kaupunkien kehittymiseen liittyviin investointeihin (kaupunkilähtöiset investoinnit) ja vesihuoltojärjestelmän kehittämisen ja ylläpitämisen investointeihin (vesihuoltolähtöiset investoinnit). Lisäksi investointiohjelmassa 2019-2028 on mukana kiinteistöinvestoinnit ja investoinnit irtaimeen käyttöomaisuuteen (muut investoinnit).

Suunnitelmakauden 2019- 2028 kokonaisinvestoinnit ovat 1 340 miljoonaa euroa. Investointitaso nousee edelliseen investointiohjelmaan verrattuna verkostojen saneerausten lisäämisen takia.

Blominmäen jätevedenpuhdistamon investoinnit suunnittelukaudella ovat 208 miljoonaa euroa, joka on 15,5 % suunnitelmakauden kokonaisinvestoinnista.

Saneerausinvestoinnit sisältävät olemassa olevien verkostojen, rakenteiden ja laitteiden korvaamiseen tai käyttöiän jatkamiseen tähtäävät investoinnit sisältäen myös kapasiteetin parantamisinvestointeja. Saneerausinvestoinnit suunnitelmakaudella ovat 535,5 miljoonaa euroa, joka on 40 % kokonaisinvestoinneista.

Uudisinvestoinnit sisältävät uusien verkostojen, rakenteiden ja laitteiden investoinnit sekä kapasiteetin lisäämisen. Uudisinvestoinnit suunnittelukaudella ovat 804,7 miljoonaa euroa, joka on 60 % kokonaisinvestoinneista.

Vesihuollon investointiohjelman laatimisen yhteydessä on investointitarpeita tarkasteltu vesihuollon talouden näkökulmasta. Pitkän ajan investointitarpeiden ja talouden samanaikaisella tarkastelulla on päädytty investointitason, jossa kohtuullisin taksakorotuksin voidaan turvata vesihuoltotoiminnan kehittäminen ilman, että HSY:n taloudellinen suoriutuminen vaarantuisi.

Talousmallitarkastelu osoittaa investointien rahoittamisen vaativan 2,0 % reaalista taksakorotusta investointiohjelmakaudella vuoteen 2023 asti. Tämän jälkeen ei suunnittelukaudella reaalisia hintakorotuksia tarvittaisi. Näin saadaan tulorahoitusta kasvatettua kohtuulliselle tasolle ja pidettyä omavaraisuusaste lähes nykyisellä tasolla Blominmäen jäteveden puhdistamon rakentamisen aikana.

Jätehuollon investointistrategia ja –ohjelma 2019-2028

Jätehuollon investointistrategia pyrkii vastaamaan EU:n jätedirektiivien kiertotalouden ja kansallisen lainsäädännön muuttuviin vaatimuksiin. EU:ssa käynnissä oleva kuuden jätealan direktiivin muutos keskittyy kiertotalouden edistämiseen sekä vähentämään kaatopaikoille ja polttoon menevän jätteen määrää. Tavoitteena on, että yhdyskuntajätteestä kierrätettävään 55 prosenttia vuonna 2025, 60 prosenttia vuonna 2030 ja 65 prosenttia vuonna 2035. Myös muovi-, lasi-, metalli-, puu- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteiden kierrätystavoitteita nostetaan selvästi nykyisestä.

Jätehuollon investointistrategia painottuu materiaali- ja energiatehokkuuden tuntuvaan lisäämiseen muuttuvan lainsäädännön, kansallisen ohjeituksen ja HSY:n strategialuonnoksen 2025 tavoitteiden mukaisesti. HSY 2025 strategialuonnoksen päämäärien ja niitä ajavien muutosvoimien perusteella on asetettu jätehuollon investointien painopistealueet, joiden pohjalta investointeja on esitetty talouden sallimissa rajoissa priorisoitavaksi.

Investointiohjelman rakenne perustuu korirakenteeseen, jossa investoinnit on jaettu kolmeen pääkokonaisuuteen ja 14 koriin. Koreille on määritetty päämäärä, palvelutaso, suunnittelukauden 2019 - 2028 tavoitteet ja mahdolliset lisätiedot. Päämäärä kuvaa pitkän aikavälin tavoitetta, johon toiminnalla pyritään. Palvelutaso kuvaa toimenpiteitä, joita päämäärän saavuttaminen edellyttää. Suunnitelmakauden tavoitteissa kuvataan lisäksi keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Pääkokonaisuudet ovat aluepalvelulähtöiset investoinnit, käsittelypalvelulähtöiset investoinnit ja muut investoinnit.

Aluepalvelulähtöiset investoinnit suunnitelmakaudella 2019 - 2028 ovat n. 29,4 miljoonaa euroa (edellisessä investointiohjelmassa 21,2 M€). Suunnitelmakauden merkittävimpiä hankkeita ovat uudentyypisten Sortti-asemien ns. mini-Sorttien ja Sortti kierrätystavaratalon toteuttaminen tiiviissä yhteistyössä Kierrätyskeskuksen kanssa.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit sisältävät jätteen käsittelyyn ja jalostamiseen sekä välivarastointiin ja loppusijoittamiseen liittyviä hankkeita. Hankkeet sisältävät sekä ylläpitoinvestointeja että kapasiteetin lisäämiseen ja ympäristönäkökohtiin perustuvia investointeja ja ne tähtäävät ympäristön tilan parantamiseen. Investoinnit vahvistavat HSY:n roolia ympäristövas- tuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijänä HSY:n strategialuonnoksen 2025 mukaisesti.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit jakaantuvat kahteen pääkokonaisuuteen: ympäristövaikutusten hallinta ja alueiden sekä toimintojen kehittäminen. Näihin sisältyy yhteensä 31 hankekokonaisuutta.

Ympäristövaikutusten hallinnan investoinnit suunnitelmakaudella 2019 - 2028 ovat n. 31,1 miljoonaa euroa (edellisessä investointiohjelmassa 27,0 M€). Suunnitelmakauden merkittävimpiä hankkeita ovat Ämmässuon vanhan kaatopaikan pinnan viimeistely niin, että koko kaatopaikan lopullinen tiivistysrakenne on valmis.

Alueiden ja toimintojen kehittämisen investoinnit suunnitelmakaudella 2019 - 2028 ovat n. 100,5 miljoonaa euroa (edellisessä investointiohjelmassa 42,4 M€). Merkittävimmät investoinnit liittyvät kompostointi- ja biokaasulaitosten ylläpitosaneerauksiin sekä HSY:n Blominmäen puhdistamon jätevesilietteiden käsittelyyn varautumiseen uusilla innovatiivisilla käsittelymenetelmillä esim. tuottamalla lietteistä biohiiltä.

Muut investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja, joilla tähdätään asiakaspalvelun ja asukaskokemuksen sekä ympäristön tilan parantamiseen.

Muut investoinnit suunnitelmakaudella 2019 - 2028 ovat n. 21,2 miljoonaa euroa (edellisessä investointiohjelmassa 10,1 M€). Merkittävimmät investoinnit kohdistuvat Sortti-asemaverkostoa ja kiertotalouden hankkeita tukevaan maahankintaan ja Seutulan alueen peruskorjaukseen ja hyödyntämiseen kiertotalouden hankkeisiin.

Jätehuollon investointiohjelman laatimisen yhteydessä on investointitarpeita tarkasteltu jätehuollon talouden näkökulmasta. Tavoitteena suunnittelukaudella on vakaa omavaraisuuden kasvattaminen niin, että merkittävää ylijäämää ei synny.

Jätehuollon velkaantuminen on taittunut viime vuosina investointitason laskun myötä ja omavaraisuusaste on noussut merkittävästi. Nousu jatkuu niin, että tarkastelujakson lopulla ylitetään 40 %:n taso. Jätehuollossa ei arvioida tarvetta taksan korotuksille vuoteen 2020 mennessä, jonka jälkeenkin riittää inflaation suuruinen korotus ja kauden lopulla lisäksi yhden prosentin reaalikorotus.

Esitys lausunnoksi

HSY –kuntayhtymä on luotettava vesi- ja jätehuollon palveluiden sekä ajantasaisen seutu- ja ympäristötiedon tuottaja. HSY :n strategialuonnoksen toiminta-ajatus, arvot, visio vuoteen 2025 sekä strategiset päämäärät ovat hyvin asetetut. Ne vastaavat toimintaympäristön muutoksiin ja ajankohtaisiin haasteisiin ja tukevat myös jäsenkuntia niiden strategiatyössä erityisesti ilmastotavoitteiden osalta. Strategiset indikaattorit ja niiden tavoitetasot vuonna 2025 ovat osittain varsin kunnianhimoisia kuten tuleekin olla, mutta suunnitellulla pitkäjänteisellä työllä ne ovat kuitenkin saavutettavissa. Toiminta- ja taloussuunnitelman 2019 – 2021 tavoitteet perustuvat strategi-
aan johdonmukaisesti.

Vesihuollon investointistrategian ja edelleen investointiohjelman laadinnassa on päädytty investointitasoon, jossa kohtuullisin taksakorotuksin voidaan turvata vesihuoltotoiminnan kehittäminen ja toimitusvarmuuden tur-

vaaminen ilman, että kuntayhtymän taloudellinen suoriutuminen vaarantuisi. Taloudelliset edellytykset investointitason mitoituksessa on tarkasteltu talousmallin kautta kiitettävällä tavalla. Vesihuollon velkaantumisen oletetaan jatkuvan aina 2020 –luvun puoliväliin asti, mutta tämän jälkeen velkamäärä alkaa hitaasti laskea. Vesihuollon talousmallitarkastelu osoittaa investointien rahoittamisen vaativan 2,0 % reaalista taksakorotusta investointiohjelmakaudella vuoteen 2023 asti. Tämän jälkeen ei suunnittelukaudella reaalisia hintakorotuksia tarvittaisi. Pidemmällä aikavälillä tulee tähdätä rahoituksen tasapainoon niin, että myös investointimenot voitaisiin mahdollisimman paljon kattaa tulorahoituksella. Kauniainen kuitenkin muistuttaa, että vesihuollon taksojen määrittelyssä tulee ottaa huomioon uusi taksarakenne sovitulla tavalla siten, että uuden hulevesitaksan eriyttäminen ei saa nostaa asiakkailta perittäviä maksuja.

Vesihuollon investointistrategian toiminnallinen suunnittelu, valitut painopistealueet ja niistä johdetut tavoitteet kuten vesistöön johdettavan kuormituksen edelleen pienentäminen, vedenjakelun toimintavarmuuden parantaminen ja vesihuoltoverkostojen korjausvelan hallinta saneeraustasoa nostamalla ovat erittäin kannatettavia.

Vesihuollon kehittämissuunnitelmien laadinnassa Kauniainen on ollut yhtenä jäsenkuntana tiiviisti mukana ja tätä kautta pystynyt vaikuttamaan omalta osaltaan myös investointiohjelmaan.

Jätehuollon investointistrategia ja -ohjelma pyrkivät vastaamaan yhteiskunnan tiukentuviin lainsäädännön vaatimuksiin, mutta kuntayhtymä toimii myös aktiivisena edelläkävijänä muun kiertotalouden sekä materiaali- ja energiatehokkuuden tuntuvan lisäämisen edistämässä toimialueellaan.

Jätehuoltotoimialan talouden suunnittelu on myös tehty kestäväällä tavalla siten, että sen velkaantuminen on taittunut viime vuosina investointitason laskun myötä ja omavaraisuusaste on noussut merkittävästi. Jätehuollon arvioidaan tulevan toimeen ilman taksakorotuksia vuoteen 2020 asti, minkä jälkeenkin riittäisi inflaation suuruinen korotus ja kauden lopulla lisäksi yhden prosentin reaalikorotus.

Seutu- ja ympäristötoimi tukee jäsenkuntia MAL-työn tausta-aineistojen kokoamisessa ja mm. ajantasaisen kasvihuonehuonekaasupäästöjen seurannan tuottamisessa. Ilmastotyön edistämässä Kauniainen esittää yhteistyön tiivistämistä ja yhteisten strategisten hiilineutraalisuustavoitteiden konkretisointia.

Kauniaisten ja HSY:n välinen yhteistyö on vakiintunutta ja se toimii edelleen hyvin vesihuoltoinvestointien ja kadunrakennustöiden yhteensovittamisessa. Myös muu kuntayhtymän koordinoima yhteistyö vesihuollon kehittämissuunnitelmien, toiminta-alueiden päivityksen sekä palvelusopimusten seurannan asioissa yhdessä HSY:n ja muiden jäsenkuntien kesken on sujunut erittäin hyvin.

YTJ:

Valiokunta päättää esittää KH:lle, että se antaisi HSY:n hallitukselle esityksen mukaisen lausunnon HSY –kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019 – 2021, vesihuollon sekä jätehuollon

investointistrategioista, vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmista vuosille 2019-2028 sekä HSY:n strategiasta 2025.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.